

94/23. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY

Luxembourg, 2023. június 8.

A Bíróság ítéletei a C 407/21. sz. | UFC – Que choisir és CLCV ügyben és a C-540/21 sz. | Bizottság kontra Szlovákia (A költségek nélküli felmondáshoz való jog) ügyben

Utazási csomagok és a Covid19-világjárvány: az olyan nemzeti szabályozás, amely felmenti az utazásszervezőket a felmondás esetén a teljes megtérítésre irányuló kötelezettségük alól, nem egyeztethető össze az uniós joggal

A tagállam nem hivatkozhat a belső nehézségektől való félelemre az uniós jogból eredő kötelezettségek figyelmen kívül hagyásának igazolására, amennyiben e figyelmen kívül hagyásra nem vis maior helyzetre válaszul kerül sor

Az UFC – Que choisir és a CLCV, két fogyasztói érdekvédelmi egyesület, a bizonyos idegenforgalmi utazásokra és tartózkodásra vonatkozó szerződések elháríthatatlan és rendkívüli körülmények, illetve *vis maior* esetén történő megszűnésének pénzügyi feltételeiről szóló rendelet megsemmisítése iránt fordultak a francia Conseil d'État-hoz (C-407/21. sz. ügy). Ezt a szabályozást a Covid19-világjárvány keretében fogadták el annak érdekében, hogy az utazásszervezők számára lehetővé tegyék azt, hogy az utazási csomagra vonatkozó szerződések elháríthatatlan és rendkívüli körülmények miatt való felmondása („elállás”) esetén 18 hónapos érvényességi idejű utalványt bocsássonak ki, és az utazó által teljesített kifizetéseket csak a szóban forgó utalvány ezen időszakon belüli felhasználása hiányában térítsék meg. Ez eltérést képezett az utazási csomagokról szóló irányelv követelményeitől, amelyek e kifizetéseknél legkésőbb a felmondást követő 14 napon belüli teljes megtérítését írják elő¹. A francia kormány szerint ezen intézkedés célja annak elkerülése volt, hogy a Covid19-világjárványhoz kapcsolódó megtérítési követelések nagy száma miatt az utazásszervezők fizetőképessége olyan mértékben legyen befolyásolva, amely veszélybe sodorja létezésüket.

Ítéletében a Bíróság úgy határoz, a tagállamok **nem hivatkozhatnak *vis maiorra*, hogy – még ha csak ideiglenesen is – mentesítsék az utazási csomagok szervezőit az irányelv által előírt megtérítési kötelezettségük alól.**

Pontosítja, hogy „megtérítés” alatt **pénzösszeg formájában való visszatérítést** kell érteni. Az uniós jogalkotó **nem irányozta elő annak lehetőségét, hogy e megfizetésre vonatkozó kötelezettséget más formában nyújtott szolgáltatással** – például utalványok felajánlásával – **váltás fel**. Az irányelv által követett cél a **fogyasztók magas szintű, lehető legegységesebb védelmének** megvalósításában áll. Ugyanis a pénzösszeg formájában történő megtérítés **alkalmasabb arra, hogy hozzájáruljon az utazó érdekeinek védelméhez**, ami nyilván nem zárja ki azt, hogy az utazó önkéntes alapon elfogadjon utalvány útján való megtérítést.

¹ Az utazási csomagokról és az utazási szolgáltatásügyekről, valamint a 2006/2004/EK rendelet és a 2011/83/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, továbbá a 90/314/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2015. november 25-i (EU) 2015/2302 európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2015. L 236., 1. o.).

Ami az utazási csomagra vonatkozó szerződés felmondásának indokait illeti, a Bíróság megállapítja, hogy a **Covid19-világjárványhoz** hasonló globális egészségügyi válságot úgy kell tekinteni, mint amely „elháríthatatlan és rendkívüli körülménynek” minősül, amely alapján – mint **olyan esemény, amely nyilvánvalóan befolyásolhatatlan, és annak következményeit akkor sem lehetett volna elkerülni, ha minden észszerű intézkedést megtettek volna** – az irányelv teljes megtérítést ír elő.

Egyébiránt a Bíróság elutasítja a francia kormány által hivatkozott azon érvet, amely szerint a Covid19-világjárvány, habár „elháríthatatlan és rendkívüli körülménynek” minősül, egyúttal *vis maior* is képezett, amely olyan esetekre is kiterjed, amelyek meghaladják az irányelv elfogadása során figyelembe vett eseteket, és lehetővé teszi olyan nemzeti szabályozás elfogadását, ami eltér a teljes megtérítés kötelezettségétől. E tekintetben megállapítja, hogy az „elháríthatatlan és rendkívüli körülmények” fogalma az irányelv értelmében a *vis maior* fogalmának kimerítő meghatározását képezi. Márpedig az irányelv nem írja elő annak lehetőségét, hogy eltérjenek a teljes megtérítés kötelezettségétől *vis maior* címén.

Ezenfelül megállapítja, hogy *vis maiorra* annak érdekében sem hivatkozhat a tagállam, hogy igazolja a valamely irányelv rendelkezéseivel ellentétes nemzeti szabályozás elfogadását. Mindazonáltal a *vis maior* feltételei nem is teljesülnek, mivel i) a vitatott szabályozás **ideiglenesen** a megtérítési kötelezettség **általános felfüggesztését** eredményezi **anélkül, hogy figyelembe venné az érintett utazásszervezők konkrét és egyéni pénzügyi helyzetét**; ii) a francia kormány által hivatkozott pénzügyi következmények **elkerülhetők lettek volna** például bizonyos, az érintett utazásszervezők javára szóló állami támogatások elfogadása útján; iii) a szóban forgó szabályozás (amely akár 21 hónapos időszakra is felmentheti az utazásszervezőket megtérítési kötelezettségük alól) **nem úgy került megállapításra, hogy hatásait azon időszakokra korlátozzák, amely szükséges a vis maiornak minősíthető esemény által okozott nehézségek orvoslásához.**

A Bíróság egyébiránt emlékeztet arra, hogy az olyan nemzeti szabályozás megsemmisítése iránti kereset tárgyában eljáró nemzeti bíróság, amelyet ez utóbbi az uniós joggal ellentétesnek vél, köteles azt megsemmisíteni. Hozzáteszi, hogy annak lehetősége, hogy **rendkívüli körülmények** között (például a környezet védelméhez vagy valamely tagállam villamosenergia-ellátásához kapcsolódó kényszerítő megfontolásokkal szembesülve) **időben korlátozzák valamely megsemmisítési határozat joghatásait, a jelen esetben nem alkalmazható**: a vitatott rendelet megsemmisítése ugyanis nem járna olyan mértékű hátrányos következményekkel a szervezett utazási csomagok ágazatára, hogy hatásainak fenntartása szükséges lenne ezen ágazat gazdasági szereplői pénzügyi érdekeinek védelme érdekében.

A Bíróság lényegében a fentiekben összefoglalt indokolást követi **a C-540/21. sz. Bizottság kontra Szlovákia ügyben** is, és megállapítja, hogy **a Szlovák Köztársaság** – mivel olyan jogszabály-módosítást fogadott el, amely ideiglenes megvonja az utasoktól azon jogukat, hogy az utazási csomagra vonatkozó szerződést költségek nélkül felmondják és teljes megtérítésben részesüljenek – **nem teljesítette az utazási csomagokról szóló irányelvből eredő kötelezettségeit.**

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

EMLÉKEZTETŐ: Az uniós jogból eredő kötelezettségeit nem teljesítő tagállam ellen irányuló kötelezettségszegési eljárást a Bizottság vagy más tagállam indíthatja meg. Ha a Bíróság megállapítja a kötelezettségszegést, az érintett tagállamnak a lehető leghamarabb teljesítenie kell az ítéletben foglaltakat.

Amennyiben a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a tagállam nem teljesítette az ítéletben foglaltakat, újabb, pénzügyi

szankciók kiszabására irányuló keresetet indíthat. Mindazonáltal, amennyiben a tagállam nem tett eleget a valamely irányelv átültetésére elfogadott intézkedései Bizottságnak történő bejelentésére vonatkozó kötelezettségének, a Bíróság a Bizottság indítványa alapján már az első ítéletben szankciókat alkalmazhat.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítéletek teljes szövege ([C-407/21](#) és [C-540/21](#)) megtalálható a CURIA honlapon.

Sajtófelelős: Corina-Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 5536

Az ítéletek kihirdetésekor készített képfelvételek elérhetők: „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106.

Kövesse a híreket!

